

Uit het Jongensleven

door *Cornelis.*

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

Een flinke jongen, die Heintje Hoozevee, blz. 3

Uit het Jongensleven

DOOR

CORNELIS

Bekroond door de Nederl. Zondagsschool Vereeniging

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

UIT HET JONGENSLEVEN.

Een flinke jongen, die Heintje Hoogeveen.

Heldere oogen, een helder hoofd, vroolijk, opgeruimd van aard, en vlug als water. Een baas in 't knikkeren, tollen en vlieger oplaten; knap bokspringer, (hij sprong liefst $5\frac{1}{2}$ voet, en met dubbelen bok vier voet en een streep) en iedereen te vlug in het hardloopen.

't Was een jongen, waar je op aan kon. Klikken deed hij nooit; als er eens een leuke grap uit te halen was, kon je er zeker van zijn, dat hij meedeed, en als een makker in den nood zat, was hij de eerste, die bijsprong. Al deze goede eigenschappen maakten, dat de jongens hem graag mochten lijdén, en met al zijn makkers stond hij dan ook op den besten voet.

Nu had Heintje één vurig verlangen; hij wilde heerschen; hij wilde de aanvoerder van de jongens zijn; de jongens moesten luisteren naar hetgeen *hij* zeide, doen wat *hij* wilde.

Dit doel was evenwel niet zoo gemakkelijk te bereiken, want Heintje was niet de grootste en niet de sterkste; en al telde hij bij het spelen wel terdege mee, hij moest niet beproeven te commandeeren, want dan gehoorzaamden de jongens hem toch niet. Maar Heintje was een handige baas; hij was een bolleboos in het bedenken van nieuwe spelletjes. Als hij een boek had gelezen, waarin een of andere gebeurtenis beschreven stond, wist hij altijd een spel te bedenken, waarin die gebeurtenis werd nagedaan. Een gevecht tusschen een zeeroover en een koopvaarder

bijvoorbeeld kon prachtig in 't park, in den zandhoek gespeeld worden. Een kuil was de koopvaarder; jassen, petten, riemen en gordels waren de koopwaren; jongens, die er in een kring omheen stonden, waren de matrozen, en een andere groep, die het op de schatten voorzien had, waren de zeeroovers. Dat gaf dan hevige gevechten, waarbij de kapers meer dan eens moesten „afdeinzen”, zooals Heintje het uitdrukte, maar waarbij het ook wel gebeurde, dat de matrozen „overboord” geworpen werden, in een naburigen kuil, en dan waren de roovers „meester van het dek” en daarmede van de schatten.

Zulke spelletjes deed Heintje 't liefst, want dan was hij natuurlijk nummer één; *hij* had het bedacht, dus *hij* moest ook zeggen, hoe 't gespeeld werd; en dan gehoorzaamden de jongens hem vanzelf,

Maar zoo mooi ging 't niet altijd.

Kort geleden had hij in een prachtig boek uit den riddertijd — Fulco de Minstreele heette het — een beschrijving gelezen van een steekspel. Daar stond in, hoe heer Hendrik eerst alle andere ridders overwonnen had, maar toen zelf door den „onbekenden ridder met den gelen handschoen”, — die naderhand heer Gijsbrecht bleek te zijn — uit den zadel werd gewipt. Prachtig. Heintje genoot er van. Graag had hij er bij willen zijn; en in gedachten zag hij zich gezeten op een kloek strijdros, het harnas aan, de speer in de vuist, als een geducht kampvechter, die iedereen overwon.

Den volgenden dag had hij een „steekspel” uitgevonden, en wàt fijn. Twee jongens namen elk een makker op den nek, en stormden dan tegen elkander in. Wie 't eerst tegen den grond lag, had 't verloren. 't Kon heelemaal geen kwaad, want ze deden 't altijd in 't park, in den zandhoek. 't Was een mooi spel. Alle jongens deden mee, en ze vroegen aan Heintje, hoe 't moest; *hij* was de scheidsrechter, of de zoogenaamde „wapenkoning”; en zooals Heintje besliste, gebeurde het.

Heintje genoot, en hij begon al plannen te maken voor

een grooten veldslag, waaraan alle jongens zouden deelnemen.... toen de bovenmeester zoo flauw was het te verbieden. Hij zei, dat de jongens er hoofdpijn van kregen. Nu ja, 't wàs ook wel zoo, en Heintje had er eens een ongemakkelijk stijven nek van gehad, maar dat ging best weer over.

Heintje was echt kwaad op den bovenmeester, en deed drie dagen lang, of hij hem niet zag, want dan moest hij zijn pet afzetten, en dat wilde hij niet.

Maar toen had hij weer een nieuw spel bedacht: roovertje. Heintje was de rooverhoofdman natuurlijk. De jongens vonden het allemaal een prachtig spel. Ze deden het weer in 't park; de zandhoek was een bergachtige streek, waar de „roovers” woonden; de kuilen waren „spelonken”, waar de gevangenen en de geroofde goederen opgeborgen werden, de boschjes waren dichte wouden en de jongens, die geen „roovers” waren, stelden „reizigers” en „karavanen” voor, welke overvallen werden en geplunderd. Natuurlijk kregen ze naderhand alles terug.

Wat Heintje weer 't leukst van alles vond, de jongens deden allemaal precies, wat hij zeide en zijn hart had geklopt van blijdschap, toen zelfs de grootste jongens op schildwacht gingen staan, waar *hij* ze zette, en de bevelen gehoorzaamden, die *hij* gaf. Maar net als echte bandieten hadden zij heel weinig eerbied voor de wegen en paden in 't park; ze vonden het veel leuker zich in de boschjes en boomen te verschuilen, om des te beter de „reizigers” te kunnen overvallen.

Daar kwam op een middag de bovenmeester in de klas en hield een lange toespraak. De jongens moesten bedenken, zei hij, dat het park voor rustige wandelaars was en dat alleen de zandhoek er was om te spelen; hij had ernstige klachten gekregen van den boschwachter, dat de jongens zooveel in de boomen en in de boschjes zaten; de boschwachter had verteld van een paar juffrouwen, die vreeselijk geschrokken waren toen opeens een aantal jongens gillend

en schreeuwend uit een boschje waren komen stormen en met andere jongens, die rustig over den weg liepen, waren gaan vechten, en die ten slotte hadden meegesleurd. De jongens, die toch al in de hoogste klas zaten, zei bovenmeester, moesten een voorbeeld voor de andere kinderen zijn, en zulke leelijke dingen niet doen.

Ze waren er allemaal erg stil van geworden.

Aan 't slot had de bovenmeester gezegd, dat de jongen, die dit „slechte en ruwe spel” had bedacht, of er 't eerst mee begonnen was, zijn vinger op moest steken; en toen had Heintje zijn vinger opgestoken. De bovenmeester had hem heel ernstig aangekeken en gezegd: „Dat dacht ik wel”.

Toen vroeg hij, welke jongens hadden meegedaan. Die staken ook hun vinger op. 't Waren bijna alle jongens van de hoogste klas.

't Eind van 't liedje was geweest, dat ze allemaal een week moesten schoolblijven, maar Heintje veertien dagen.

Zoo ging het nu altijd. De boschwachter en de bovenmeester waren Heintjes vijanden. Vooral de boschwachter. Dàt was toch zoo'n valschaard, vond Heintje. Of was het soms niet geniepig, om zoo stiekum naar den bovenmeester te gaan, om je dan onverwachts te laten straffen? Waarom strafte hij zelf niet? Maar dàt durfde hij natuurlijk niet; hij was bang, want hij begreep heel goed, dat de jongens hem best àn konden.

Heintje kon den boschwachter dan ook niet uitstaan; vooral niet toen hij bemerkte, dat de jongens, na den straftijd voor het „roover”spel, heelemaal niet meer naar hem luisteren wilden. Ze deden zijn spelletjes niet meer; ze waren bang, dat ze wéér straf zouden krijgen.

Heintje was dus géén aanvoerder meer. En dat kwam nu alléén door dien leelijken „boschpiet”, zooals hij den boschwachter in stilte noemde.

Het was nu weer bokspringen, schuilhoekje, krijgertje, en andere spelen, waarbij Heintje wel meetelde, maar waarbij toch geen sprake was van commandeeren.

Op zekeren middag, bij 't schuilhoekje spelen, ontdekte Heintje een boom, zóó eenig, dat geen mensch je kon zien, als je dáár in zat. Hij er in; en 't ging best. Niemand, die hem vinden kon. Wel zes keer ging hij er weer heen; overtuigd van zijn onvindbaarheid riep hij zoo hard hij kon: „Hierzóóó! Hierzóóó!” en hij had de grootste pret, toen de jongen, die hem zoeken moest, vlak langs zijn schuilplaats liep zonder hem te zien.

De boschwachter evenwel had zijn roepen gehoord, en was op de loer gaan staan. Toen Heintje den boom verliet, was zijn schuilplaats, zonder dat hij het vermoedde, ontdekt. En pas zat hij er bij het volgende spelletje goed en wel weer in of . . . daar kwam de boschwachter en riep hem naar beneden.

Heintje had eerst niet veel zin om te gehoorzamen; hij keek, of hij ook ontvluchten kon, maar dat was onmogelijk. En waar lang wachten de zaak voor hem niet beter zou maken, besloot hij, zich op genade over te geven.

Nog vóór hij den grond bereikte, kreeg hij al een paar flinke striemen met den bamboestok; metéén voelde hij zich in den kraag gegrepen, en zóó stevig vastgehouden, dat aan ontkomen geen denken was. De vertoornde boschwachter nam hem mee, dwars den zandhoek over, zoodat alle kinderen, die daar speelden, hem zagen. „O hé, Heintje is bij de kladden gepakt”, zeiden de jongens verschrikt. Dadelijk liepen er eenigen achter den boschwachter aan, en vroegen, of hij lang in het huisje zou moeten zitten. Heintje dacht ook eerst, dat hij naar het boschwachtershuisje gebracht zou worden, maar tot zijn schrik bemerkte hij alras, dat hij naar school moest, naar den strengen bovenmeester.

De jongens bemerkten het ook. „Da's gemeen!”, riepen ze; en Heintje smeekte: „Baas, la 'me nou maar loopen. 'k zal 't gerust niet weer doen”.

't Hielp niet; de man was onvermurwbaar, en leverde hem even later in handen van het schoolhoofd.

Met booze blikken keken de jongens hem na, toen hij weer naar het park terugkeerde. Ze vonden het een ver-
rajerige streek; dat hij Heintje uit den boom had gejaagd,
was niet erg, dat was nu eenmaal zijn broodje, maar
daarom hoefde hij hem nog niet naar den bovenmeester
te brengen.

Wacht maar, hij zou er wel voor boeten. Heintje zou
best wat weten, om hem klein te krijgen.

Heintje, die arme Heintje, moest den ganschen middag
in den hoek staan, en een week lang tusschen den middag
overblijven. Hij was het voorwerp van algemeen medelijden,
en talrijk waren de gomballen en drupsjes, waarmede zijn
gevangenschap verzoet werd. En als hij iets wist, om den
boschwachter mores te leeren, zouden alle jongens hem
helpen.

Dat vond Heintje echt fideel van zijn makkers, en tegelijk
bedacht hij, dat hier een prachtige kans was, om weer hun
aanvoerder te worden.

Hij beloofde ze dan ook direct, dat hij iets bedenken
zou, om den boschwachter voor goed af te leeren de jongens
te verrajen.

In de lange uren van zijn straf-tijd had hij ruim gelegen-
heid over een wraakplan na te denken, maar hij wist toch
niet zoo gauw, wat hij eigenlijk zou doen. En hij *moest*
toch iets hebben, want als zijn straf-tijd om was, en hij
wist niets, zou alle kans, om weer aanvoerder te worden,
voorbij zijn.

Eindelijk, gelukkig, daar had hij iets gevonden. Hij wist,
dat de boschwachter het niet verdragen kon, dat er pa-
pieren in het park lagen, en elken dag mochten dan ook
een paar jongens, gewapend met een langen, ijzeren pen,
kris en kras over de grasvelden en door de boschjes
loopen, om elk papiertje dat ze zagen, op te prikken. Zoo
tegen schooltijd brachten ze de pen dan weder in het
boschwachtershuisje, en als er dan véél papieren aanzaten,
kregen ze wel eens een paar wilde kastanjes van zeldzame

grootte, of wat beukenootjes, of eikels, of een fluitje van vlierhout, of een mooi stukje boomschors, waar je van die fijne scheepjes van kon maken. De meesten waren dan ook dol op het baantje van papierprikker. Heintje had het ook vaak genoeg gedaan, maar den laatsten tijd niet meer, omdat de boschwachter zoo valsch was geweest.

Welnu, hier had hij een mooie gelegenheid, om zijn vijand te treffen.

Op een middag had Heintje een geheimzinnige samenspreking met een tiental kameraads, waarvan het slot was, dat twee den volgenden middag zoo vroeg mogelijk zouden komen en de prikpenen vragen, om te verhinderen, dat die in handen kwamen van jongens, die van 't complot niets afwisten. Die penen kregen ze dan wel. Ze zouden . . . bijna niets opprikken. De boschwachter zou dat natuurlijk verdacht vinden, zou zèlf gaan prikken en . . . hij kon dan prikken, zooveel hij maar wilde. Want Heintje en de acht anderen zouden ieder een paar oude kranten meenemen, en die, in minstens twintig stukken gescheurd, overal in de boschjes en in het gras neerwerpen; 't hééle park door. Wat zou die vent dan nijdig worden, en prikken zou 'ie, van wat-ben-je me. En knáp als hij te weten kwam, wie 't gedaan had.

De jongens vonden het plan prachtig. Alles zou precies gebeuren, zooals Heintje het had gezegd. Ze zouden den boschwachter wel krijgen.

Toen de jongens uitelkander waren gegaan, scheelde het niet veel of Heintje maakte een lichtsprong van blijdschap. Stel je voor; morgen zou hij zich wreken op zijn vijand en meteen weer de aanvoerder van de jongens zijn. Twee vliegen in één klap. 't Kon niet mooier.

Maar, niets laten merken natuurlijk, want dan liep 't mis.

Opgewekt fluitend, de handen in de broekzakken, de pet een beetje schuin op 't hoofd, slenterde hij naar huis.

„Heintje, kom eens hier”, riep vrouw Hoogeveen.

Heintje vermoedde onraad. Als zijn moeder zóó riep, was er altijd wat bijzonders, zelden wat goeds.

„Trek je broek eris uit”, gebood moeder, „en pas déze aan”, tegelijk hem een lange broek in handen gevende, een afleggertje van vader.

Heintje ontstelde.

„Hè moe, een lange broek?” vroeg hij.

„Ja Heintje, die je dààr aan hebt, wordt te slecht.”

„Maar ik kan toch niet met een lange broek naar school gaan?”

„Die paar maanden, dat je nog naar school gaat, kan dat best. Als je bij een baas komt, moet je tóch een lange broek hebben. Een korte verslijt je niet meer.”

„’t Hindert toch niet, als ik bij een baas nog een korte broek draag?”

„Jawel, want dan verdien je niet zooveel”.

„Laatst zag ik nog . . .”

„Kom kom, geen praatjes hè, aanpassen hoor, en gauw een beetje”.

Als moeder zoo sprak, was tegenstand nutteloos.

Heintje paste de broek aan. Die was véél te lang. De pijpen moesten wel anderhalve handbreedte worden omgeslagen.

„Da’s niemendal”, meende moeder.

En hij was véél te wijd. Dat vond moeder òòk niet erg. ’t Kruis was toch niet zoo best meer; dat kon dan meteen wat ingenomen, en eenmaal vastgesjord met een flinken riem, zou ’ie best blijven zitten.

„Loop eris”, gebood moeder.

Heintje wandelde de kamer op en neer, met alle bliken van misnoegen.

„Kijk nou eris”, drensde hij, „die pijpen benne me veel te wijd”.

„Nee, dat is niet zoo slim”, zei moeder.

„Trek maar weer uit, ik heb ’t al gezien”.

Even later was moeder ijverig bezig, om vader's aflegger te vermaken tot een nieuwe broek voor Heintje. 't Was een gelukkige oplossing, vond ze, die ze voor verschillende moeilijkheden gevonden had. Eerstens, Heintje had er een knappe broek mee. Ten tweede, hij kon eenige paren sokken afdragen, die haar man te klein waren geworden, doordat ze in de wasch te veel gekrompen waren. Kousen had Heintje dus niet meer noodig, en daarom konden *zijn* kousen overgaan in gebruik bij zijn veertienjarig zusje, die begin volgende week in een dienstje ging, en een nijpend gebrek had aan behoorlijke kousen. En de korte broek, die Heintje nu aflei, kon wat ingekort en vermeld worden, en was dan nog heel goed voor den achtjarigen Frans, want wat *die* jongen al niet stukmaakte, dat was slim.

In zichzelf glimlachte ze over die verschillende verwisselingen. Ja ja, een arm mensch had toch een zórg, om de kinderen een beetje knap te houden. Maar 't *ging* ten minste, en daar was ze dankbaar voor.

Ijverig spietste de naald, en ze lette niet op Heintje, die verslagen op zijn stoel zat.

„Wanneer moet ik hem ân moe?“, vroeg hij op bedrukten toon.

„Morgen“, zei moeder.

Heintje zuchtte. Morgen al. Wat zouden de jongens wel zeggen. Een lange broek aan. Hij schaamde zich dood. Lachen zouden ze natuurlijk. En hem sarren; niet zoo'n beetje. Dat konden ze zoo. Wat een gezicht ook, een schooljongen met een lange broek. 't Stónd heelemáál niet. Verbeeld je, als 'ie eris voor de klas moest komen, om wat op 't bord te schrijven. Ze stikten vast van 't lachen. En dan het nare gegiegel van de meisjes; daar had hij zoo'n hekel aan.

Wat zou hij doen, om aan die onheilen te ontkomen? Stukjes draaien? Hij had het nog nooit gedaan. Neen, hij zou het nu ook niet doen.

Wat dan? Vechten met iedereen, die hem uitlachte? De meesten konden hem an.

Nog eenigen tijd zat hij in neerslachtig gepeins. Plotseling kreeg hij een schitterend denkbeeld.

Natuurlijk. Dom van hem, dat hij daar niet eerder aan had gedacht. Hij zou de pijpen opstroopen tot onder de knie en ze met een touwtje vastbinden. Dan had hij een fijne pofbroek, een sportbroek, zooals hij wel eens van fietsers had gezien. Dát zou lollig wezen. Verbeeld je, met schuilhokje spelen. Dan kon hij zijn pijpen laten zakken en dan leek hij in de verte precies een werkjongen; dan kon hij ze allemaal verlossen. Nee, toch niet, want dan zagen de jongens het juist, en dat wilde hij niet hebben. Afijn, dan maar géén werkjongen. Met een pofbroek zou hij er wát netjes uitzien; en listig berekende hij reeds, hoe hij ook dáárdoor des te eerder aanvoerder zou zijn. De jongens hadden eerbied voor een pofbroek.

Moeder keek eens op, en zag hem glimlachen.

„'t Valt me mee”, dacht ze. „Hij schijnt het toch niet zoo héél erg te vinden. Dat zie je, je kunt je aan die jongens niet storen. 't Eene oogenblik vinden ze 't niet goed en 't andere oogenblik wel.”

„Moe, hebt U een touwtje voor mijn zweep?” vroeg Heintje, met een doodonschuldig gezicht.

„Kijk maar eens in de la”.

Heintje trok de tafellade uit, waarin altijd wel touwtjes te vinden waren, en zocht een mooi, lang eindje uit, dat moeder, had ze er op gelet, zeker véél te mooi en véél te lang voor een zweep zou hebben geoordeeld. Heintje stopte het in zijn zak. Even later ging hij naar de keuken en sneed het daar in tweeën. Hij had nu een paar mooie endjes, die allebei wel drie keer om zijn been konden. Dát zaakje was dus in orde.

Den volgenden morgen was Heintje vroeger wakker

dan gewoonlijk. Hij was geheel vervuld van het vooruitzicht, de lange broek aan te krijgen; geen mensch thuis hoefde te weten, dat hij er een pofbroek van maken zou. Er zaten fijne diepe zakken in en een achterzak ook. Oks was dat.

Hij zou er maar uit gaan. Vader was al weg; moeder hoorde hij in de keuken.

Hij sprong uit bed en wilde zijn kousen aantrekken.

Hé, waar waren die? Weg?

Hij naar de keuken.

„Moeder waar zijne me kousen?”

„Goedenmorgen Heintje”.

„Goeiemorgen moe. Moe, waar zijn m'n kousen?”

„Die heb ik bij je weggehaald. Je krijgt sokken. Ze liggen op je stoel.”

Heintje schrikte geweldig, en stond even sprakeloos.

Géén kousen. Dan kon hij ook zijn broek niet opstroopen, want dan kwam een kleedingstuk te voorschijn, dat niemand mocht zien. Dan had hij dus géén pofbroek; dan zou hij op school toch met een lange broek komen en . . . o, hij moest er niet aan denken.

„Hè moe”, begon hij, smeekend.

„Wat wou je, Heintje?”

„Laat ik maar géén lange broek aantrekken moe. Ik heb liever m'n korte”.

„Lieverkoekjes kan ik niet bakken, Heintje”.

„Hè moe, waarom nou niet”.

„'t Gaat niet Heintje”.

„Hè toe moe”.

„Nee Heintje”.

„Toe nou maar moe”.

„Nee Heintje”.

„Hè toe moe, ik vind die lange broek zoo vervelend”.

„Jij bent vervelend met je gezeur. Je moest je schamen, zoo'n groote jongen. Vooruit, klee' je 'an”.

Langzaam ging Heintje weer naar de alkoof, en nòg langzamer kleeedde hij zich.

„Als die sokken ten minste flink lang zijn . . .” hoopte hij. Ze waren *niet* lang; ze waren zelfs kort en zouden maar een klein eindje boven zijn schoenen uitkomen. Mistroostig bekeek hij ze. Hij kon wel huilen. Als hij zijn zin had, smeed hij ze in een hoek. Maar er was niets aan te doen; hij moest ze aan. De lange broek ook.

Eenmaal aangekleed, sloop hij stilletjes naar de voorkamer, en bekeek zich in den spiegel hoe 't stond.

En 't stónd . . . 't stónd . . . beláchelijk, vond 'ie.

Toen de schooldeur bijna dicht ging, kwam Heintje aangeloopt. Het uiterste minuutje had hij afgewacht.

„Ha ha”, schamperde de jongen, die „de deur hield” „Vader werkt in de peper”.

Als de bovenmeester niet net om den hoek van de gang was gekomen, had Heintje hem een kink gegeven. Hij ging de trappen op, de gang door, waar de kapstukken reeds vol waren, hing zijn pet op en trad zijn klasse in.

De jongens van de voorste bank hadden direct erg in zijn lange broek en daar de les nog nèt niet begonnen was, hadden zij gelegenheid een paar makkers een wenk te geven. Heintje's broek trok toen de algemeene aandacht, waardoor Heintje sterk kleurde. Een paar meisjes stootten elkander aan en begonnen te giegelen . . . Hij probeerde wel een onverschillig gezicht te zetten, maar het gelukte hem slecht.

De meester tikte. Het werd stil in de klas; na het gebed en 't zingen van een lied begonnen de lessen.

Allereerst was rekenen aan de beurt.

Diep boog Heintje zijn hoofd over zijn boek. Hij zag geen cijfers, geen letters, niets. Naar hetgeen meester zeide luisterde hij niet. Hij dacht maar steeds aan de spottende blikken, waarmede de jongens naar zijn broek hadden gekeken, en telkens hoorde hij weer dat gegiegel, dat hij zoo haatte.

Intusschen legde meester uit, op welke wijze de som,

welke zij voor zich hadden, moest uitgewerkt worden, en zei ten slotte: „Kijk nu eens naar 't bord, dan zal ik het jullie voordoen”.

Hierop keken alle kinderen naar het bord, behalve Heintje, die met gebogen hoofd bleef zitten.

„Heintje”, riep meester.

Verschrikt keek Heintje op.

„Wat heb ik het laatst gezegd?” vroeg meester.

Heintje zweeg; hij wist het niet.

„Zeg, slááp jij, jongen?” zei meester streng, tegelijkertijd zijn notitieboekje te voorschijn halend, waarin hij iets opschreef. Heintje begreep er alles van; een slechte aan-teekening, en hij schaamde zich.

Hij deed verder alle moeite, om er met zijn gedachten bij te blijven, maar hij was toch blij toen de boekjes werden opgehaald en de volgende les begon, aardrijkskunde.

De groote landkaart van Europa werd voor het bord gehangen, en met een spitsgepunten stok moesten verschillende plaatsen en rivieren op de kaart worden aangewezen.

„Herman”, zei meester, „kom jij eens hier, en wijs me eens waar Luzern ligt.”

Herman kreeg den stok in handen en wees Zürich.

„Wie weet het beter?” vroeg meester.

Tien, vijftien vingers gingen omhoog. Ook Heintje wist het beter, maar hij stak zijn vinger niet op.

„Bouke, wijs jij het eens”.

Bouke wees, . . .

Goed.

„Waarom kan men Luzern altijd gemakkelijk herkennen?” vroeg meester weer.

„'t Ligt aan 't Vierwoudstedenmeer”, antwoordde Bouke.

„Heel goed. Wijs me nu eens . . . Lyon”.

Bouke wees.

„Aan welke rivier ligt Lyon?”

„Aan de Rhône”, zei Bouke.

„Juist. Ga maar weer zitten”.

„Heintje,” riep meester, „van welke rivier is de Rhône om zoo te zeggen, familie?”

„Van den Rijn meester”.

„Heel goed; en waarom?”

„Ze komen allebei van den St. Gotthard, meester”.

„Juist. Kom eens hier, Heintje, en wijs me den loop van de Rhône en van den Rijn”.

Even schrikte Heintje en keek schichtig naar de jongens. Schoorvoetend kwam hij uit de bank, en weer kleurde hij, want de belangstelling voor zijn lange broek was groot.

Meester gaf hem den stok in handen, en kon niet nalaten even te glimlachen, toen die jongen daar vóór hem stond. Die lange broek, met in verhouding te wijde pijpen, stak zoo allervreemdst af tegen de jongensblouse er boven en de smalle rijglaarzen er onder. Meester vermoedde iets van den stillen strijd, die bij Heintje thuis tegen de armoede gestreden werd, want het was duidelijk, dat Heintje de broek tégen zijn wil had aangetrokken. Zijn rood gelaat, zijn verlegen oogopslag toonden, dat hij zich voor zijn kleeding schaamde; en 't gaf meester tevens de verklaring van Heintje's onoplettendheid bij het rekenen.

„Wijs maar aan, Heintje”, zei meester vriendelijk.

Heintje wees aan; eigenlijk meer op de gis af, want hij kon bijna niet denken, vooral niet toen hij weer duidelijk gegiegel hoorde.

„Martha Breed”, klonk meester's strenge stem.

„Krijg je lei, en veeg de sommen uit, die je zooeven gemaakt hebt. Na schooltijd maak je ze over”.

Er werd niet meer gelachen.

Heintje ging door met aanwijzen. Hij wist haast niet, of het fout was of goed. Maar meester was nog al tevreden; hij tikte hem ten minste op den schouder en zei: „Goed zoo, jongen.” En toen hij weer naar zijn plaats ging: „Voor dezen keer zal ik de slechte aantekening van zooeven weer doorhalen”.

„Dat liep dus goed af. —

De school ging uit, en Heintje wilde direct naar huis gaan.

„Heintje, ga je mee wat bokspringen in 't park?” vroegen twee van zijn kameraden.

„Nee, nu niet”, zei Heintje. „'k Ga naar huis”.

„Kom vooruit jô”, drongen ze. „Wees niet flauw. Anders doe je 't ook altijd.”

Heintje aarzelde. Maakte hij het met zijn broek eigenlijk niet erger dan het was? Bovendien, die twee jongens zouden hem helpen in het plannetje tegen den boschwachter, en ze zouden hém, hun aanvoerder daarin, zeker niet afvallen. Hij ging mee.

In 't park waren al eenige jongens aanwezig, en spoedig kwamen er nog een paar bij. Doch ze schenen iets anders dan bokspringen in den zin te hebben en alras bemerkte Heintje, dat hij in een val was geloopt. Want eenmaal dichtbij zijnde grepen zijn makkers hem plotseling beet, luid roepend: „Jongès! Jongès!” er een derde, die achter hem aan was gekomen, trapte hem op de hielen en op de broekspijpen.

Maar Heintje was niet laf. Metéén schopte hij achteruit, bukde en wrong zich, gaf zijn beiden belagers een paar stompen en slagen, en had zich al bijna losgerukt toen de anderen toesnelden, hem omringden en vastgrepen.

„Ha ouwe jongen, nu hebben we je”, riep er een.

„Toe vooruit, la' me los”, riep Heintje, en beproefde weer zich los te wringen. Slaan kon hij niet, want zijn armen werden elk door twee jongens vastgehouden.

„Loslaten? Kun je begrijpen. Iemand met zoo'n fijn broekie 'an laten we niet loopen”, sarde een ander.

„'t Is geméén van jullie. Jullie zijn valsch”, riep Heintje weer. „Toe laat me nou los”.

„Nee mannetje, we zullen je eerst eris netjes een endje achteruit laten loopen hoor. Nou jongens, jullie links en jullie rechts. Hard gaat 'ie.”

Heintje werd woedend. Hij werd er wit van in zijn

gezicht. Tevergeefs worstelde hij om los te komen. Hij moest achteruit loopen zoo hard als de jongens verkozen. Doch even later liepen zij te hard, zoodat hij viel, en nog een eindje werd meegesleurd er bij, waardoor er zand en modder aan zijn broek kwam.

Even stonden de jongens nu stil en meteen maakte Heintje daar gebruik van om rondom zich heen te trappen. Vruchteloos echter.

„t Helpt je toch niemendal, mannetje”, riep er één, terwijl ze hem weer overeind trokken.

„Toe laat me toch los!” riep Heintje weer.

„Loslaten?” sarde een ander, „Heintje, Heintje, wat heb je opeens een hekel aan ons gekregen, dat je zoo gauw weg wilt”.

„Met zoo'n mooi broekie zal 'ie wel fijn over de kuilen kunnen springen”, merkte een derde op.

„Haaa, ja zeg, dat zullen we hebben”, juichten de jongens. Schaterend trokken ze Heintje mee naar den zandhoek, waar ze hem onder luidruchtig geschreeuw heen en weer sleurden over de kuilen, zoodat hij telkens wanhopige sprongen moest doen, om niet te vallen. Ze gingen met hem rondansen; daarna maakte één zijn riem los, waardoor de broek een eindje afzakte en de pijpen ver over de schoenen kwamen. Toen was het: „Jongens, een kwartje wie hem op zijn broek trapt”, waarop allen zich beijverden op zijn broekspijpen te trappen, en Heintje de gekste luchtsprongen moest maken, om dat te ontgaan.

Heintje was wanhopig. Hij wrong zich om los te komen, hij gaf „kopstooten”, schreeuwde om hulp, beet, schold . . . en de woede lichtte uit zijn oogen, en vertrok zijn gelaat.

„Zeg, kwajongens, willen jullie wel eens uitscheiden, hè?” klonk opeens een zware stem, en een gele bamboestok daalde met snelle slagen op de ruggen van de jongens, die verschrikt wegstoven.

Vóór Heintje het goed begreep, was hij van al zijn vijanden verlost, maar hij ontstelde hevig, toen hij be-

merkte, dat de man, die als redder in den nood was komen opdagen, de boschwachter was, zijn grootste vijand. Zijn eerste gedachte was, weg te loopen, want zijn geweten sprak, en hij verwachtte stokslagen. Maar zijn afgezakte broek hinderde hem; hij struikelde, en viel met een schreeuw in het zand.

De boschwachter liep bedaard op hem toe, richtte hem op. „Wel m'n jongen, hebben ze je zoo te pakken gehad?” vroeg hij.

Heintje kon geen woord uitbrengen. Zijn gemoed was opgekropt van schaamte, woede en vooral, heftige teleurstelling over het verraad van de jongens. Zijn makkers vielen hem bitter tegen. Hij kon wel huilen, maar dat wilde hij niet.

De boschwachter keek hem even aan. „Kom jongen, haal je broek weer op,” zei hij goedig; meteen sloeg hij het zand van Heintjes kleeren af, en schikte zijn blouse weer recht.

Zonder een woord te spreken, met afgewend gelaat, haalde Heintje zijn afgezakte broek op, en deed er den riem weer omheen.

„Verbazend, wat zit er een modder aan,” zei de boschwachter. „'t Is zonde, daar moet je moeder nu zoo hard voor werken. Kom mee, dan zullen we hem schoonmaken.”

Hij wilde Heintje bij de hand nemen, maar met een ruk trok Heintje zijn hand weg. „Nee,” snauwde hij.

't Stormde in zijn hart. Zijn gelaat stond strak, zijn vuisten waren gebald, en had hij zijn makkers ontmoet, zeker zou hij op ze aangevlogen zijn, en in blinde woede er op losgeslagen hebben.

„Kom dan zóó mee,” drong de boschwachter; en zonder dat Heintje er eigenlijk goed bij nadacht, ging hij met den boschwachter mee naar het huisje.

Eenmaal daar, was hij spoedig gekalmeerd, en liet het toe, dat de boschwachter met een borstel en een spons aan het werk toog, om zijn broek weer schoon te krijgen.

In eens verwonderde hij zich er over, dat de man

het deed. Hij had hem toch altijd dwars gezeten en getreiterd? Hij had hem toch altijd last en moeite gegeven? Hij was toch zijn vijand? Hij kreeg een onplezierig gevoel over zich. Van een vijand zou hij nooit iets aannemen; daar was hij te trotsch voor; en nu? Nu was hij door zijn vijand bevrijd en werd nog door hem opgeknapt er bij.

Hij wilde maar, dat hij weer buiten was.

Na een poosje ijverig sponsen en schuieren was de broek weer schoon. Een paar natte plekken, die er nog op waren, zouden wel droog zijn als Heintje thuiskwam.

„Ziezoo, nu zie je er weer toonbaar uit,” zei de boschwachter opgeruimd. „Ga nu gauw naar huis, want het is al laat. Hier, dit is voor jou; neem maar mee.” Dit zeggende nam hij van een plank in den hoek een mooi, lang fluitje van vlierhout, en reikte het Heintje toe.

Heintje wist niet, wat hem overkwam. De goedheid van den boschwachter overstelpte hem; hij begreep het niet.

Aarzelend nam hij het fluitje. Hij dacht aan zijn wraakplan, aan zijn booze woorden en scheldnamen. . . . en hij kleurde tot achter zijn ooren. Hij schaamde zich.

„Baas. . . u wordt bedankt,” zei hij verlegen. Toen holde hij weg.

Hij ging niet naar huis. Honger had hij niet; 't was al erg laat; straks moest hij tóch weer naar school; moeder moest maar denken, dat hij weer had moeten overblijven. Dat was den laatsten tijd al zóó vaak gebeurd, dat ze er wel niet verwonderd over zou zijn.

Doelloos dwaalde hij rond, met een hoofd vol gedachten. Twee vliegen in één klap had hij willen slaan. . . . hij had ze beide gemist. Dat hij ooit weer aanvoerder van de jongens zou worden leek hem ondenkbaar. Hij zou het trouwens niet eens meer willen. En het plannetje tegen den boschwachter liep nu ook op niets uit. Want de boschwachter was juist erg goed voor hem geweest, zoodat het gemeen van hem zou zijn, als hij hem nu nog ging treiteren.

In gedachten zag hij den boschwachter weer bezig zijn broek schoon maken; zag hij hem weer sponsen en schuieren; en in eens viel 't hem op, dat hij toch heusch zoo valsch niet was, en er zelfs goedig uitzag. Gek, dat hij 't niet eerder gemerkt had.

Kort vóór dat de schooldeur zou opengaan, kwam Heintje aanloopen, en tot zijn verbazing kreeg hij meteen een boodschap, om bij den bovenmeester te komen. Hij werd in school gelaten, en stond even later in het spreekkamertje, vóór den strengen man.

Op de tafel lag een pakje brood, met een briefje er boven op.

„Heintje, waar ben je tusschen schooltijd geweest?” vroeg meester.

Heintje schrikte en zette groote oogen; hij kon geen antwoord geven.

„Lees dat briefje eens,” zei meester, en gaf hem het briefje, dat op het pakje brood lag.

Heintje las:

Mijnheer,

Als mijn jongen straf heeft verdiend, dit is iets, wat ik aan U overlaat, maar ik wou wel een boodschap gehad hebben, dan kon ik brood sturen, want hij hoeft geen honger te lijden. Ik stuur nu een boterham voor hem en noem mij na beleefde groete

Juffrouw HOOGEVEEN.

Die goeie, beste moeder. 't Was waar, verleden week had zij *geweten*, dat hij moest overblijven, en toen had hij ook elken dag brood meegekregen. Maar vandaag . . .

„Wat beteekent dat, Heintje?” vroeg meester. Ben je niet thuis geweest?”

„Nee meester,” zei Heintje bedremmeld.

„Waarom niet?”

Heintje zweeg. Als hij van zijn makkers vertelde, zou hij toch een verrader zijn.

„Waarom niet, Heintje?“ herhaalde meester.

„'k Had geen zin meester.“

„Waarom had je geen zin?“

Weer zweeg Heintje. Twee groote tranen sprongen hem in de oogen.

Meester zag het. Hij trok den jongen naar zich toe, en streek hem zacht met de hand over het haar.

„Kom, mijn jongen, zeg me nu eens eerlijk, wat er gebeurd is. Je hoeft niet bang voor me te zijn.“

„De jongens hadden me geplaagd, meester.“

„Waarmee?“

„Omdat ik een lange broek 'an heb“.

„Zoo zoo,“ zei meester langzaam, „Erg?“

„Ja meester“.

„En toen?“

„Toen heeft de boschwachter me geholpen.“

„De boschwachter zeg je?“

„Ja meester“.

„Dat was mooi van den boschwachter hè?“

Heintje haalde de schouders op.

„Vond jij het dan *niet* mooi?“

„Jawel,“ zei Heintje.“

„O, dat zou 'k ook zeggen. Want je hebt het er niet naar gemaakt. Denk maar eens aan de kranten, die je in je blouse hebt.“

Heintje ontstelde, en keek meester in de oogen, die oolijk flikkerden. „'k Heb geen kranten, meester“, zei hij haastig.

„Jawel“, zei meester.

„Nee meester, 'k heb ze niet meegenomen“.

„Aaah, sa sa. Nu, drie van je kameraads hadden ze wèl, en wierpen ze om half twaalf weg. Toen heb ik ze gevraagd, wat dat te beduiden had, en . . . 'k weet nu *alles* van je mooie plannetje“.

Heintje boog beschaamd het hoofd. Wéér kleurde hij.

Zonder spreken keek meester hem aan.

„Heintje, het heeft mij heel erg gespeten, dat je dat wou doen; heel erg. Vergeet je, dat God ons altijd ziet? Jij bent geen domoor, Heintje. God heeft jou een helder verstand gegeven; je kunt goed leeren en je kunt méér dingen begrijpen en doen dan menigeen van je makkers. Dat is mooi, dat is heerlijk. En als je je best blijft doen, kun je later een knap man worden. Maar je moet toch een beetje oppassen, zie je. Je moet van je verstand geen misbruik maken; er geen verkeerde dingen mee gaan bedenken; je hersentjes niet inspannen, om de baas te spelen over de jongens. Want dat doe je, Heintje. Ja, dat doe je. En je moet geen plannetjes uitbroeden, om anderen te treiteren en dwars te zitten. Als je zóó de gaven misbruikt die de Heer je schonk, dan ben je niet waard, dat je ze bezit. Dan kon de Heer, om het eens heel eenvoudig te zeggen, wel eens spijt krijgen, dat Hij ze aan jou geschonken had. Want dan gebruik je ze in dienst van het kwaad, van de zonde. Begrijp je me, Heintje? Misschien is het nog wat moeilijk voor je, maar probeer nu te onthouden, dat we ons verstand en onze kundigheden zóó moeten gebruiken, dat we er den Schepper mee eeren, die ze ons gegeven heeft.

Langzaam had meester gesproken, met een wonderzachten klank in zijn stem. Heelemaal niet kwaad. Ademloos had Heintje geluisterd. Verstand in dienst van het kwaad, dat was verkeerd, dat zag hij nu duidelijk in. Moet je ook eerst maar weten.

„Weet je wat je nu doen moet, Heintje?”

Hoopvol keek Heintje den meester aan.

„Je moet nu je boterham nemen en eens lekker oppeuzelen. Ik zal aan je moeder wel een briefje sturen over je wegblijven tusschen schooltijd, en wat de boschwachter betreft, die man heeft je zoo goed geholpen, dat je hem op een of andere manier laat merken, dat je niet ondankbaar bent. Afgesproken?”

„Ja meester”, zei Heintje opgewekt.

„Goed zoo. Geef me je hand er op. En nu nog wat. Je zei zoeven, dat de jongens je erg geplaagd hadden met je lange broek; vertel me eens, welke jongens dat geweest zijn, dan zal ik wel zorgen, dat het niet weer gebeurt”.

Heintje voelde zich ineens hopeloos verlegen. Zijn makkers verraden, dat kon hij toch niet goed doen.

„Och meester, 't was niet zoo erg”, zei hij zacht.

Den volgenden middag meldde Heintje zich aan het boschwachtershuisje.

„Baas, mag ik een prikpen?” vroeg hij.

Hij kreeg er een. Hij ging er het park mee in, en prikte, prikte overal, en liet geen papiertje liggen.

Niet een jongen, die zóóveel aan zijn pen had.

Trouw elken middag kwam hij terug en hielp den boschwachter bij het papierprikken. Wat de jongens er van zeiden liet hem koud.

Eens zag de bovenmeester hem zoo bezig, en glimlachte in zichzelf.

„De Heer neigt het hart”, dacht hij bij zich zelf.

**Bekroond door de Nederlandsche
Zondagsschool-Vereeniging**